

عکس: علی محمدی / ایران

رد صلاحیت هاشمی به روایت «سخنگو»

کدخدایی سخنگوی شورای نگهبان: شاید بهتر بود وزیر اطلاعات وقت در جلسه بررسی صلاحیت هاشمی دعوت نشود

آنان می آمدند. البته خود وزرای اطلاعات برای انتخابات مجلس نیز آمده اند، ولی انتخابات ریاست جمهوری را یاد نمی آید. ظاهراً آقای مصلحی از طرف مادعوت شد.

بله، اما به هر حال، این ابهام وجود دارد که محتوای گزارش ایشان به اعضای شورای نگهبان مثبت نبوده و این گزارش یکسویه بر روی خروجی رأی اعضای شورای نگهبان و رأی ندادن به صلاحیت آیت الله هاشمی بی تأثیر نبوده است.

ببینید، یک وقتی مسئولی می آید درباره یک شخص گزارش می دهد؛ مثلاً آن کارشناسی که از وزارت می آید، می گوید بله ما می دانیم مسائل به این صورت بوده و آن چیزی که در پرونده بوده، این موارد را هم دارد. خوب توضیح بیشتری می دهد و آقایان نسبت به وضعیت فرد اطلاعات بیشتری کسب می کنند و بعد تصمیم گیری می کنند ولی نکته اصلی بنده این است که اعضای شورای نگهبان نظرات کارشناسان داخلی خودمان، نظرات کارشناسان بیرونی را، چه وزارت اطلاعات، چه نیروی انتظامی و... را اصطلاحاً «طریقیت» تلقی می کنند، یعنی این گزارش ها طریق و راهی است برای کشف بهتر موضوع اما تنها مبنای تصمیم گیری نیست، حتی ممکن است گاهی تصمیم گیری ها، مغایر گزارش های دریافتی باشد.

شما چند بار اشاره کردید که محور صحبت های وزیر اطلاعات وقت در حضور اعضای شورای نگهبان، راجع به شخص آیت الله هاشمی نبوده...

نه این جور نبوده که بیابند مثلاً بگویند آقای هاشمی خدای نکرده این مشکلات را داشتند. کارشناسی که از وزارت می آید، می گوید آقای زید این مسائل را داشته به این صورت بوده و مادر گزارش این گونه نوشته ایم...

بحث فضای انتخاباتی بدون اشاره به شخص هاشمی چگونه می تواند در جلسه بررسی صلاحیت ایشان مطرح شود؟ به طور منطقی باید گزارش درباره ایشان هم بوده باشد. درست است؟

اینکه اشاره ای به آقای هاشمی به بحث شخصیتش داشتند، خیر، این گونه نبود ایشان فضای انتخاباتی مسائل بین المللی را تحلیل کردند.

یعنی می فرمایید گزارش وزیر اطلاعات وقت درباره آیت الله هاشمی نبود اما خروجی جلسه با گزارش مصلحی پیرامون فضای داخلی و بین المللی، تأیید نشدن صلاحیت آیت الله هاشمی بود؟!

نه، می گویم الزاماً خروجی این بحث، مسأله صلاحیت آقای هاشمی نبود. عرضم این است که این گزارش هیچ تأثیری در آن رأی که آقایان اعضا دادند، نداشت. چون از قبل یک سنجش مقدماتی کرده بودیم، رأی همین بود.

بخشید اگر سنجش مقدماتی شده که رأی همین است، بهتر نبود وزیر اطلاعات وقت دعوت نشود؟ دعوت ایشان اجباری بود؟

تخیر، اجباری در کار نبود.

اما همین دعوت شائبه هایی ایجاد کرده که گزارش مصلحی در عدم تأیید صلاحیت آیت الله هاشمی مؤثر بوده، اگر

همه آنان که در آستانه انتخابات ریاست جمهوری ۹۲ برای ثبت نام هاشمی در فسنجانی در میدان رقابت لحظه شماری می کردند، تصور نمی کردند رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، رئیس پیشین مجلس شورای اسلامی و یکی از رهبری، رئیس پیشین مجلس شورای اسلامی و یکی از برجسته ترین چهره های مبارز انقلابی و از نزدیک ترین فرد به بنیانگذار انقلاب اسلامی توسط شورای نگهبان رد صلاحیت شود. با گذشت چند سال از آن زمان، ابهام ها و سوالات در این باره آنقدر مهم هست که یک بار دیگر سراغ عباسعلی کدخدایی سخنگوی وقت شورای نگهبان برویم. مرحوم هاشمی پیش از این از حضور وزیر اطلاعات دولت قبل در جلسه شورای نگهبان و تأثیر گزارش وی در رد صلاحیت خود سخن گفته بود. کدخدایی اگرچه تأکید دارد که حضور مسئولان اطلاعاتی در شورای نگهبان مرسوم است اما می گوید شاید بهتر بود از آقای مصلحی دعوت نمی کردیم. این گفت و گو را در ادامه می خوانیم.

خسرو میشر
خبرنگار

ابتدا یاد آور شوم مشکل اینجاست که ما حقوقی صحبت می کنیم ولی برخی از سخنان ما برداشت سیاسی می کنند و بر پایه همین برداشت ناروا، تحلیلی سیاسی هم می دهند. خواهشم این است که عریض بنده با همان نگاه حقوقی ارزیابی شود و از نگاه سیاسی به آن پرهیز شود.

هنگامی که پرونده فردی به مرحله بررسی می رسد، اگر اعضای را بشناسند، ذهنیت یافته هایی درباره او دارند که بر مبنای آن رأی مثبت یا منفی می دهند و کسی هم مجاز نیست به دیگری بگوید چرا رأی تو مثبت یا منفی بود؟ رأی، رأی است و حق انتخاب صاحب رأی باید کاملاً محفوظ و محترم باشد. مرحوم هاشمی فرد نا شناسی نبودند، همه اعضا ایشان را کاملاً می شناختند، خیلی از آقایان اعضا با ایشان سال ها قبل از انقلاب ارتباط داشتند و کار کردند و این طور نبوده که بخواهد کسی مطلبی را خدای ناکرده غیر واقع در پرونده ایشان جلوه دهد.

آقای هاشمی به حضور وزیر اطلاعات وقت (مصلحی) در جلسه بررسی صلاحیت خود اشاره کرده بودند و گزارش وی را در خروجی آرا مؤثر دانسته بودند...

ایشان بحث های کلی را مطرح کردند در ارتباط با شخص آیت الله هاشمی، مسائل کلان سیاسی، مسائل کلان انتخاباتی...

حضور شخص وزیر اطلاعات در جلسات بررسی صلاحیت نامزد هاشمی مرسوم است؟

بله، مخصوصاً در انتخابات مجلس یا ریاست جمهوری. گاهی اوقات آقایان شورای نگهبان پرونده را که می بینند، ابهامات یا سوالاتی در ذهن دارند که برای برطرف کردن آنها می گویند کارشناس مربوطه هم برای پاسخگویی بیاید. گاه، کارشناس های خودمان می آیند تا بگویند درباره آن ابهامات و سؤال ها اطلاع بیشتری دارند یا خیر؟ لازم باشد، همکاران ما آن از دفتر استان یا دفتر نظرات استان هم دعوت می شوند تا توضیح بدهند. گاهی اوقات نیز دوستان وزارت اطلاعات یا نهاد هایی را که مکلفند گزارش به ما بدهند می خواهیم تأیید کنند.

در ادوار پیشین انتخابات ریاست جمهوری و در مرحله بررسی صلاحیت هاشمی بوده که وزیر اطلاعات حضور داشته باشد؟ شخص وزیران اطلاعات را یاد نمی آید ولی معاونان و وزارتخانه چرا،

با گذشت چند سال از ماجرای رد صلاحیت آیت الله هاشمی در انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲، این مورد همچنان از نکات مهمی است که گاه و بیگاه مطرح شده و از زوایای مختلف به آن پرداخته می شود. اخیراً هم پس از درگذشت ایشان، بار دیگر این رخداد مورد توجه قرار گرفت. باتوجه به اینکه شمادرس سال ۹۲ عضو مهم تر از آن سخنگوی شورای نگهبان بودید، طبیعاً مرجع مناسبی برای طرح سوالات و ابهاماتی در این خصوص هستید. برای شروع لطفاً اگر نکته ای را لازم می دانید، مطرح کنید.

این بحثی است که مربوط به گذشته است، شاید خوب نباشد که دوباره این مسائل را مطرح کنیم. پاسخ هم به اندازه کافی داده ام در همه رسانه ها و توضیح کافی داده ام نسبت به مسأله. هم بحث ها تکراری می شود و هم خواننده شما شاید خیلی رغبت نداشته باشد که این بحث ها را بشنود و هم مرحوم هاشمی الان در میان ما نیست و ما هم خیلی مایل نیستیم مسائل را مطرح کنیم. این دو نکته ای هست که من در ذهن دارم ولی اگر سؤال تازه یا مطلبی هست که من پاسخ نداده ام، بفرمایید.

شما یک بار راجع به همین نقدهایی که درباره عدم احراز صلاحیت آقای هاشمی شد، تأکید کردید چیزی که از خدا پنهان نیست، چرا باید از خلق پنهان باشد؟ حتی پیشنهاد داده بودید خوب است فیلم جلسات شورای نگهبان پخش شود. این نگاه، واقع بینانه و تأیید اصل «دانستن حق مردم است»، است و امیدوارم بر همین مبنای نهاد امکان به زوایای رد صلاحیت آیت الله هاشمی بپردازید. همان زمان و بعد تحلیل هایی از این رأی شورای نگهبان بیان و منتشر شد که در یک طبقه بندی کلی می توان آنها را در سه دسته جمع بندی کرد. اول کهولت سن ایشان، دومی بیماری وی و سومی مرز بندی نکردن آیت الله هاشمی با فاعلان سیاسی که منتقدان شان، آنان را «فتنه گر» می دانند. شما به عنوان کسی که در زیربوم تصمیم گیری شورای نگهبان بودید، این برداشت ها را جامع می دانید یا کاستی هایی دارد؟